Kuntaliitto
Kommunförbundet

LAUSUNTO

Vilkuna 19.9.2018 Dnro 618/03/2018

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausuntopyyntö LiV 21.9.2018

Asia: HE 104/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyvistä laeista annetun hallituksen esityksen (HE 61/2018 vp) täydentämisestä

Kuntaliitto on korostanut asiasta aiemmin antamissaan kannanotoissa ja lausunnoissa, että:

- liikennehallinnon uudistamisessa tulee tunnistaa valtion liikennehallinnon yhteistyö- ja yhdyspinnat ja niiden kehittäminen suhteessa kuntien tehtäviin sekä kaupunkiseutujen ja maakuntien liikennettä koskeviin tehtäviin kuten liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja joukkoliikenteen järjestämiseen.
- Väyläviraston tehtävien osalta on myös tärkeää, että se voi huolehtia kokonaisvaltaisesti liikennejärjestelmän suunnittelusta kattaen kaikki liikennemuodot sekä yhteyden maankäytön suunnitteluun.

Lakiesitys ei vastaa tyydyttävästi edellä mainittuihin Kuntaliiton esille nostamiin tarpeisiin. Lakiesitys hajauttaa Liikenneviraston tehtävät ja asiantuntijaresurssit eri organisaatioihin tavalla, jossa ilmeisenä riskinä on, että liikennehallinnon kyky huolehtia kokonaisvaltaisesta liikennejärjestelmän kehittämisestä heikkenee.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston tehtävänjako on epäselvä suhteessa liikennejärjestelmämaankäyttö -tehtäväkokonaisuuteen. Kuntien näkökulmasta tärkeitä tehtäviä ovat mm. yhteistyö alueidenkäytön tehtävissä, liikennejärjestelmäsuunnittelussa, liikennehankkeiden yhteissuunnittelussa ja niiden toteutusta koskevissa neuvotteluissa ja sopimisessa sekä kaupunkiseutujen sopimusmenettelyissä (MAL-sopimukset). Tehtävien ja resurssien hajauttaminen on heikennys nykytilanteeseen, jossa Liikennevirasto on toiminut vastuuviranomaisena liikennejärjestelmän kokonaisuuden osalta ja tehnyt ELY-keskusten ohella yhteistyötä kuntien ja maakuntien kanssa alueidenkäytön tehtävissä. Liikennevirasto on tehnyt merkittävää sidosryhmäyhteistyötä myös elinkeinoelämän kanssa.

Todennäköistä on asiantuntijaresurssien riittämättömyys sidosryhmäyhteistyössä ja nykyistä monimutkaisemmat prosessit, jotka lisäävät asiakkaiden työtä ja heikentävät liikennehallinnon kykyä vastata asiakastarpeisiin. Neuvotteluissa ja sopimisessa olisi yhä enemmän toimijoita ja kuntien kannalta epäselvää olisi, mikä taho valtion puolelta on päävastuussa ja käyttää valtion ääntä. ELY-keskuksen resurssit ovat lisäksi siirtymässä suurimmaksi osaksi maakuntiin.

Valtion liikennehallinnon organisointia tulisi tarkastella myös suhteessa valtion muiden hallinnonalojen vastuisiin, kuten ympäristöministeriön alueidenkäytön tehtäviin. Tulisi arvioida lisääkö uudistus eri hallinnonalojen synergiahyötyjä vai onko se heikennys nykytilaan nähden.

Kuntaliitto esittää, että lakiesitystä muutetaan ja täydennetään seuraavasti:

- Selkiytetään Väyläviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänjako liikennejärjestelmämaankäyttö -tehtäväkokonaisuudessa siten, että määritellään vastuuvirasto asiassa ja turvataan asiantuntijaresurssien riittävyys kuntien, alueiden ja kasvavien kaupunkiseutujen kanssa tehtävässä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa.
- Valiokunta velvoittaa vastuuministeriön seuraamaan virastouudistuksen vaikutuksia liikennejärjestelmä-maankäyttö -tehtäväkokonaisuuden tulokselliseen hoitamiseen ja raportoimaan seurannan tuloksista.

SUOMEN KUNTALIITTO

Johanna Vilkuna, Liikenneasiantuntija

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi